

Verlag

Centraal College van Deskundigen en Accreditatiecollege Bodembeheer

Datum : 1 februari 2018
Tijd : 09.30 – 11.55 uur
Plaats : Vergadercentrum Vredenburg, Vredenburg 19 in Utrecht
Kenmerk : SIKB-CCvD en AC Bodembeheer verslag 1 februari 2018 concept

Aanwezig

ir. D. van den Burg
ir. P. van Mullekom
ing. M. Beckman-Lapré

dhr. H. van den Berg
ing. J.A. van der Borm
drs. J. Fokkens
ir. H.J.F. Groeneveld
drs. A.A. de Groof
drs. P. Kaasenbrood
ing. J. Keijzer
ir. J.W.P.M. Knaapen
drs.ing. M.P.J.N. van Lokven
ing. S. van Oosten
drs.ing. G.J. Pijpker
dhr. C. van Schaik
ing. G. Schrage
drs.ing. M.M. van Rijn
W.H.H. Sterk MSc
ing. A.P.M. Timmermans
ir. J.A.J.L. van der Wee

Afwezig

ir. J.W. Hutter

Gast

mr.drs. W. de Koning
ir. J. de Boer
ir. S. Kooiman
ir. E.C. Doekemeijer
ir. F. Agterberg
mw.ir. M. Zwamborn

Werkt bij

Stantec
Rijkswaterstaat,
Bodem+
Aqualysis
DrechtConsult

Gemeente Rotterdam
SIKB-programmabureau
Sweco Nederland B.V.
Kiwa
KWA
Waterschap De Dommel
SGS Intron Certificatie
Vamisol
RUD Drenthe
RUD Zeeland
NEN
Rijkswaterstaat
Terratech
Stichting Bodembeheer
Nederland

Werkt bij

Alcontrol

Werkt bij

SIKB
SIKB
SIKB
ECD Milieumanagement
Bodemenergie NL
KWA

Afgevaardigd door of rol

Voorzitter
VKB
Ministerie van I en W

UvW
Bouwend Nederland en NVPG
VNO-NCW
BOG en VA
secretaris, verslag
VKB
NVCi
VNO-NCW
UvW
NVCi
VVMA
VNG
IPO
NEN
Rijkswaterstaat
Bodemenergie NL
VNO-NCW

Afgevaardigd door of rol

FeNeLab

Gast bij

alle agendapunten
alle agendapunten
alle agendapunten
agendapunt 2
agendapunt 3
agendapunt 3

Actie door

Nr.

1. Opening, kennismakingsronde en vaststellen agenda

De voorzitter opent de vergadering om 9.30 uur. De heer De Koning verzoekt om aandacht voor communicatie naar gecertificeerde partijen. Dit wordt gedaan tussen de agendapunten 5 en 6. De vergadering stelt de agenda verder ongewijzigd vast.

2. Vaststellen geactualiseerde versie protocol 7510

Inleiding

De heer De Boer geeft een korte toelichting op het doorlopen proces en benadrukt dat sprake is van een compromis: partijen hebben water bij de wijn gedaan. De heer Doekemeijer, penvoerder, licht de belangrijkste inhoudelijke punten toe. De wijzigingen zijn erop gericht om het vertrouwen in de door grondreinigende bedrijven geleverde producten te vergroten.

Vragen/suggesties/opmerkingen

De heer Keijzer stelt dat de tekst van par. 6.8.3 (onderwerp toetsen anionen) ruimte geeft voor verschillende interpretaties. Dit is voor de certificatie-instellingen niet duidelijk genoeg om dit punt goed te kunnen beoordelen. De heer Van der Bom sluit zich hierbij aan en stelt dat verschillende ingebrachte punten niet zijn verwerkt. Een concreet knelpunt is dat het protocol ook onderzoek op niet wettelijk verplichte elementen beschrijft. De discussie spitst zich toe op de toelichting onderaan pag. 28 van het protocol, die de indruk kan wekken dat uitvoering daarvan ook verplicht is.

De heer Sterk is content met de nu voorliggende versie van het protocol, door RWS ingebrachte punten zijn goed verwerkt.

In reactie stelt de heer De Boer dat wat nu voorligt de in de laatste vergadering gemaakte afspraken reflecteert. De heer Doekemeijer benadrukt dat al in de versie van 5 oktober jl. was opgenomen dat door de certificaathouders ook op de vier anionen zou worden getoetst.

Het College stemt in met het voorstel van de heer De Koning om de laatste twee zinnen uit de toelichting te vervangen. De toelichting komt daarmee te luiden: *'Zware metalen (behalve kwik) en andere anorganische verbindingen worden bij thermische reiniging niet verwijderd. Hoewel thermische reiniging veelal leidt tot een afname van de mobiliteit van zware metalen, geldt dat niet voor enkele zware metalen (zoals molybdeen en antimoon). Dit betekent dat voor zware metalen en andere anorganische verbindingen (aanvullend) onderzoek naar samenstelling en emissie noodzakelijk kan zijn, overeenkomstig de bepalingen uit Besluit en Regeling bodemkwaliteit'.*

Het ministerie van I&W ondersteunt deze oplossing.

Besluit

Het CCvD besluit:

- het bestuur van SIKB te adviseren om de nu voorliggende versie 5.0/c4-5 van protocol 7510 vast te stellen en te publiceren als versie 5.0, na aanpassing van de toelichting onderaan pag. 28 zoals hierboven beschreven.
- het programmabureau mandaat te verlenen beeldmateriaal (louter ter

- illustratie) toe te voegen
- het programmabureau mandaat te verlenen om de teksten waar nodig te verwerken in het document 'Essentiële eisen voor publiek toezicht door ILenT'.

3. Vaststellen geactualiseerde versie BRL en protocol Bodemenergie (met onder agendapunt 3b BRL en protocol Mechanisch boren)

De heer De Groof en mevrouw Zwamborn geven een korte toelichting op het doorlopen proces, dat heeft geresulteerd in de nu voorliggende documenten en vier opties waartussen het Centraal College wordt verzocht een keuze te maken. Kernpunt is of een boorbedrijf dat mechanische boringen uitvoert voor een bodemenergiesysteem naast de erkenning voor mechanisch boren ook een erkenning op basis van BRL SIKB 11000 moet hebben. De sector gaat ervan uit dat dit al het geval is, maar het ministerie van I&W stelt dat dit juridisch niet mogelijk is. De vergadering van beide begeleidingscommissies op 18 januari jl. heeft dit punt op die basis besproken en kwam uit op een tijdelijke maatregel die extra toezicht vanuit het bodemenergiebedrijf op de door een boorbedrijf uitgevoerde boring verplicht stelt. De sector heeft duidelijk gemaakt dat deze maatregel niet permanent mag zijn. Met het oog op het doel van besluitvorming vandaag zijn daarom vier opties ontwikkeld. Deze maatregel is in optie 1 in de BRL geïntegreerd, in optie 2 in een apart tekstkader in de BRL vastgelegd. In optie 3 blijft alleen op dit punt de tekst uit de nu vigerende versie 2.0 gehandhaafd. Optie 4 is handhaven van de complete versie 2.0.

Omdat dit onderwerp naast het certificatieschema voor bodemenergie (BRL SIKB 11000) ook het schema voor mechanisch boren (BRL SIKB 2100) raakt is de behandeling van beide schema's in deze vergadering gecombineerd.

Vragen/suggesties/opmerkingen

De heer Timmermans blijft erbij dat het besluit van het CCvD van 14 december is genomen op basis van foutieve informatie. Daarnaast is Bodemenergie NL overvallen door de stelling van het ministerie van I&W dat de wens van de sector juridisch niet mogelijk is. Hij stelt dat het ministerie toezeggingen heeft gedaan de Regeling bodemkwaliteit zodanig aan te passen dat het de wens van de sector reflecteert. De heer Beckman-Lapré bestrijdt dat deze toezegging eenduidig is gegeven. Eerst zullen de gevolgen van een te maken keuze duidelijk moeten worden. Wel is het ministerie van I&W bereid om de discussie over dit punt met elkaar aan te gaan.

De heer Van Oosten benadrukt dat het een kwestie van interpretatie is: het is evident dat beide erkenningen bij de boring vertegenwoordigd moeten zijn, maar het is niet verplicht dat beide erkenningen bij hetzelfde bedrijf moeten liggen, ze kunnen ook over twee bedrijven zijn verdeeld. De heer Beckman-Lapré stelt dat dit ook de interpretatie is die het ministerie van I&W is. De heer Keijzer stelt dat de kwaliteit ook geborgd is in een situatie dat beide erkenningen zijn verdeeld over twee bedrijven.

De heer Agterberg brengt, als voorzitter van Bodemenergie NL de zorgen vanuit de branche over. Onduidelijkheden in het kwaliteitssysteem geven bedrijven met minder expertise teveel ruimte, wat het draagvlak voor bodemenergie aantast. Het is daarom van groot belang dat vooral op dit punt

duidelijkheid komt.

De heer Van Mullekom vindt de wens van de sector en wat goed is voor de bodem leidend moeten zijn.

De heer Timmermans benadrukt dat de sector terugschrikt voor optie 1, vanwege de mogelijkheid dat deze tijdelijke optie permanent wordt.

De heer Knaapen vindt het daarom van belang dat het College in elk geval ook een keuze maakt voor een voor de langere termijn gewenste situatie.

De voorzitter vat samen: uitgangspunten zijn het dienen van het belang van de bodem, het juridische kader en de wens om op de langere termijn te komen tot een situatie waarin beide erkenningen bij een boring op locatie bij hetzelfde bedrijf moeten liggen.

3a. Vaststellen geactualiseerde versie BRL en protocol Bodemenergie

Besluit

Het CCvD besluit:

- het bestuur van SIKB te adviseren om de nu voorliggende versie 3.0/c4 van protocol BRL SIKB 11000 en protocol 11001 vast te stellen en te publiceren als versie 3.0, waarin de voorliggende optie 2 is verwerkt.
- het programmabureau mandaat te verlenen beeldmateriaal (louter ter illustratie) toe te voegen.

3b. Vaststellen geactualiseerde versie BRL en protocol Mechanisch boren

De heer Timmermans stelt aan de orde dat dit certificatieschema ook gaat over het afdichten van buiten gebruik gestelde bronnen, terwijl dit buiten de reikwijdte van de erkenningsplicht valt. Als dit waar is zou het verstrekkende gevolgen hebben voor de markt. Hij stelt dat hierover een brief circuleert die hij daarom graag expliciet zou bespreken. **Actie:** brief agenderen voor een volgende vergadering.

ArdG

Besluit

Het CCvD besluit:

- het bestuur van SIKB te adviseren om de nu voorliggende versie 4.0/c5 van protocol BRL SIKB 2100 en protocol 2101 vast te stellen en te publiceren als versie 4.0, waarin de voorliggende optie 2 is verwerkt.
- het programmabureau mandaat te verlenen beeldmateriaal (louter ter illustratie) toe te voegen.

4. Vaststellen schema's onder BRL en AS SIKB 1000, BRL en AS SIKB 2000, BRL SIKB 6000, BRL SIKB 7000 en BRL SIKB 7500

Inleiding

De heer de Boer licht toe dat de besluitvorming onder dit agendapunt feitelijk vraagt om bevestiging van een reeks eerder dit jaar genomen besluiten. Het betreft dus vooral de formele vaststelling van alle daardoor geraakte documenten.

De Raad voor Accreditatie heeft formeel nog niet ingestemd met de nu voorliggende documenten. Wel heeft de Raad met het ministerie van I&W

afgesproken dat de vandaag vast te stellen documenten zullen worden geaccepteerd en per 1 april 2018 in de Regeling bodemkwaliteit kunnen worden opgenomen. Wel zal SIKB nog bij elk schema de praktijkvalidatie moeten leveren. Deze afspraak wordt in principe eenmalig gemaakt, bij een volgende vaststelling moet SIKB een compleet dossier aanleveren. Hiertoe zullen de RvA en SIKB, samen met de Ministeries van OC&W en I&W, een pilot doorlopen. Leereffecten worden gedeeld met de andere onafhankelijk schemabeheerders, waarvan in 2017 geen enkel schema is geaccepteerd door de RvA.

Vragen/suggesties/opmerkingen

Er is slechts één inhoudelijk punt waarop nog een wijziging wordt voorgesteld. Dit punt heeft betrekking op het toetsen bij duplomonsters in par 6.2.18 van protocol 1001. Het regime bij asbest conform NEN 5707 wijkt af van de standaard. Dit wordt als toelichting als volgt opgenomen. *‘Bij monsterneming bij asbesthoudende of asbestverdachte partijen behoort het toetsen op homogeniteit conform hoofdstuk 11 van NEN 5707 tot de normale kwaliteitsborging en kwaliteitscontrole en is de factor 2,5 niet van toepassing’.*

De eisen aan vooronderzoek zijn verplaatst van NEN 5707 naar NEN 5725.

Op verzoek van de heer Van Mullekom wordt NEN 5707 daarom uit de toelichting op pagina 6 in protocol 2018 verwijderd.

Op verzoek van de heren Sterk en Van Rijn zullen nog verwijzingen naar vooral NEN normen worden gecorrigeerd. Aan de lijst met documenten in protocol 1001 zal NEN 5727 worden toegevoegd.

De heer Van Rijn merkt op dat met de nieuwe manier van verwijzen naar in bijlage D Rbk opgenomen NEN normen de verwijzing naar afzonderlijke hoofdstukken wellicht onjuist wordt. Daarom worden deze verwijzingen minder specifiek gemaakt.

Op voorstel van de heer Sterk wordt in protocol 1001, par 6.1.1, tweede alinea de tekst *‘ongeacht de kwaliteit van de (verontreinigde)grond of baggerspecie’* geschrapt.

De heer Keijzer mist in BRL SIKB 7500 een beschrijving van de rol van interne auditor en vraagt of dit een bewuste keuze is geweest. De heer De Boer beaamt dat het logisch zou zijn om die rol ook in die BRL te beschrijven en stelt voor om dat te doen in par. 3.6.2 (kwalificatie-eisen personeel).

Besluit

Het CCvD besluit:

1. het bestuur van SIKB te adviseren om, na verwerking van de door de vergadering ingebrachte voorstellen:
  - de nu voorliggende versie 2.0/c3 van AS SIKB 1000, alsmede de nu voorliggende versie 9.0/c3 van BRL SIKB 1000 en van de daarbij horende protocollen, vast te stellen en te publiceren als versie 2.0 (AS SIKB 1000), resp. versie 9.0 (andere documenten).
  - de nu voorliggende versie 5.2c van AS en BRL SIKB 2000 en van de daarbij horende protocollen vast te stellen en te publiceren als versie 6.0.
  - de nu voorliggende versie 5.0/c3 van BRL SIKB 6000 en van de daarbij horende protocollen vast te stellen en te publiceren als versie 5.0.
  - de nu voorliggende versie 6.0/c3 van BRL SIKB 7000 en van de

daarbij horende protocollen vast te stellen en te publiceren als versie 6.0.

- de nu voorliggende versie 5.0/c3 van BRL SIKB 7500 en van protocol 7511 vast te stellen en te publiceren als versie 5.0.
2. het programmabureau mandaat te verlenen beeldmateriaal (louter ter illustratie) toe te voegen.
  3. het programmabureau mandaat te verlenen om de teksten waar nodig te verwerken in het document 'Essentiële eisen voor publiek toezicht door ILenT'.
  4. dat de certificatie-instellingen certificaathouders bij de overstap naar de nieuwe versie een nieuw certificaat verstrekken.

5. Vaststellen gewijzigd document Essentiële eisen voor ILT-toezicht

Inleiding

De heer De Boer licht het doorlopen proces kort toe.

Vragen/opmerkingen/suggesties

De heer Van Mullekom vraagt naar de rol van het CCvD in dit proces. De heer De Koning licht toe dat selectie van de eisen plaatsvindt door het Ministerie van I&W, in afstemming met ILenT, en de belanghebbende partijen. Het CCvD bewaakt vervolgens dat de tekst van de essentiële eisen altijd letterlijk gelijk is aan de tekst van de betreffende eis in BRL of protocol. Het CCvD heeft daarmee een beheer-rol.

Bij wijziging van BRL-en of protocollen zal opnieuw gekeken worden naar de selectie van eisen. Bij wijzigingen op tekstniveau in BRL-en of protocollen zorgt het CCvD voor gelijklopende teksten in het document Essentiële eisen. De branche heeft daarop invloed via de besluitvorming in het CCvD/AC Bodembeheer.

Besluit

Het CCvD besluit het bestuur van SIKB te adviseren om, na verwerking van de door de vergadering ingebrachte voorstellen de nu voorliggende versie 1.3/c02 van het document "Essentiële eisen ILT-toezicht: Essentiële eisen voor publiek toezicht op de erkenningsregeling bodembeheer door ILT" vast te stellen en te publiceren als versie 1.3.

Ingelast agendapunt:

Communicatie over de komende wijzigingen in de documenten

Inleiding

De heer De Koning beschrijft de beoogde activiteiten gericht op het zo breed mogelijk bekend maken van de vandaag vastgestelde en op 1 april a.s. in werking tredende wijzigingen in de documenten.

1. alle inhoudelijke informatie te publiceren op de website.
2. certificaathouders worden geïnformeerd per brief over de voor hen relevante wijzigingen.
3. informatiebijeenkomst(en).

Vragen/opmerkingen/suggesties

Op verzoek van de heer Knaapen wordt in de communicatie het streven voor de langere termijn meegenomen.

Op een vraag van de heer Van Schaik antwoordt de heer De Koning dat ook de bevoegde instanties gericht zullen worden geïnformeerd, via het POKB en wellicht ook per brief.

Op verzoek van de heer Groeneveld wordt nader bekeken hoe de verschillende te organiseren bijeenkomsten worden inhoudelijk worden afgebakend.

Besluit

Het Centraal College stemt in met de door de heer De Koning beschreven activiteiten op het gebied van communicatie.

6. Verslag vorige vergadering, 14 december 2017

De vergadering stelt het verslag ongewijzigd vast.

7. Mededelingen en rondvraag

Er zijn geen mededelingen of vragen voor de rondvraag.

8. Sluiting

De voorzitter sluit de vergadering om 11.55 uur.

Acties

Openstaand uit deze vergadering

Vergadering	Actor	Actie	Stand van zaken
01-02-2018	ArdG	Opsporen en agenderen voor een volgende vergadering van een brief over de positie van het afdichten van buiten gebruik gestelde bronnen ten opzichte van de reikwijdte van de erkenningsplicht voor mechanisch boren.	

Openstaand uit vorige vergaderingen

Vergadering	Actor	Actie	Stand van zaken
18-04-2013	JdB, JKe, EE	bespreken verschil in audittijd 9001 bij dezelfde of bij verschillende CI bij systeemcertificatie.	uitvoering zodra aan de orde in traject BRL SIKB 15000.
11-12-2014	ArdG	afdichten van boorgaten en peilbuizen meenemen bij aanpassing van BRL SIKB 2000.	
10-03-2016	ArdG	implementatie van alternatieve werkwijzen bij accreditatieschema's aankaarten bij de RvA.	
10-03-2016	ArdG	mogelijkheden onderzoeken tot het bijhouden in een apart document van vigerende versies van documenten.	

Vergadering	Actor	Actie	Stand van zaken
22-06-2017	ArdG	in het Register van alternatieve werkwijzen duidelijker vermelden dat het toepassen van een alternatieve werkwijze slechts op één specifiek project is toegestaan. Daarnaast een vierde alternatieve werkwijze die intussen zou zijn beoordeeld toevoegen.	
05-10-2017	PvM	Aanleveren discussienotitie over uitwisseling van digitale veldgegevens vanuit de branche	
05-10-2017	AndG	Bezien scope handreiking bodemverdichting Bodemonderzoek van de Toekomst.	
05-10-2017	SK	Samenstellen brede begeleidingscommissie voor update Richtlijn Brandputten.	
05-10-2017	WdK	Organiseren CCvD-vergadering 21 juni 2018 'op locatie' met rondleiding	
14-12-2017	MvL	Bij achterban nagaan of behoefte bestaat aan een examenregeling gericht op protocol 6003.	
14-12-2017	AndG	Voor de te organiseren themabijeenkomst contact zoeken met het UP Convenant Bodem en Ondergrond.	
14-12-2017	ArdG	Vitens benaderen met vraag of zij betrokken willen worden bij project Brandputten.	
14-12-2017	AndG	Nagaan of een bedrijf dat op de lijst staat daar ook nog ooit weer vanaf kan komen.	

Afgerond

Vergadering	Actor	Actie	Stand van zaken
10-12-2015	WdK	Projectplan herstart project BRL SIKB 15000 presenteren.	✓; startvergadering vindt plaats op 6 maart 2018.
10-03-2016	ArdG	Mogelijkheden onderzoeken om wijzigingen in wijzigingsbladen ook te presenteren in een parallelle versie van BRL of protocol, onder vermelding van de datum van elke wijziging. Invulling: met ingang van nieuwe versies per 01-04-2018 publiceren: <ul style="list-style-type: none"> • vastgesteld document (formeel status) • wijzigingsblad (formeel status) • document met wijzigingen uit wijzigingsblad zichtbaar verwerkt, inclusief datum wijziging (informeel status) 	✓; wordt onderdeel van de vaste werkwijze bij wijzigingen in wijzigingsbladen.

Vergadering	Actor	Actie	Stand van zaken
23-06-2016	MB-L	Nagaan of de Waterwet milieukundige begeleiding van waterbodemsaneringen verplicht stelt. Resultaat: Waterbodemsaneringen bestaan niet onder de Waterwet, maar alleen in de Wbb, die voor overgangsgevallen nog geldt (dan is milieukundige begeleiding sowieso erkenningsplichtig). Voor ingrepen in de waterbodem ('Waterwet-gevallen') geldt een erkenningsplicht als meer dan 1.000 m ³ baggerspecie boven de interventiewaarde wordt verwijderd, maar dan alleen voor het onderdeel processturing (niet voor verificatie).	✓
22-06-2017	SK	Een brede begeleidingscommissie betrekken bij de toekomstige aanpassing van protocol 6003.	✓; BC wordt na CCvD van 29-03-2018 in principe uitgebreid met BC voor protocol 7003.
05-10-2017	JdB	Controleren tekst BRL'en op formulering reikwijdte alternatieve werkwijze.	✓; teksten zijn synchroon, incl. controle en eenmaligheid
14-12-2017	ArdG	Extra bijeenkomst van de PTC Mechanisch boren met BC BRL SIKB 11000 organiseren, met als onderwerpen 1) de vraag of een mechanische boring voor een bodemenergiesysteem mag worden uitgevoerd door een wel voor BRL SIKB 2100, maar niet voor BRL SIKB 11000 erkend bedrijf en 2) minimum tijdbesteding certificatie-instellingen bij beoordelingen voor BRL SIKB 11000.	✓; behandeld bij agendapunt 3.
14-12-2017	JdB	Extra bijeenkomst van de BC protocol 7510 organiseren.	✓; behandeld bij agendapunt 2.
14-12-2017	WdK	Overleg tussen CCvD en I&W over Essentiële eisen organiseren.	✓; behandeld bij agendapunt 5.
14-12-2017	JP	Tekstvoorstel ontwikkelen voor het Examenreglement en Functiedocument MKB over CROW 400.	✓; tekstvoorstel is in documenten verwerkt.